

1. Millise lindude sugukonna suurim liik on <i>Patagona gigas</i> , kuigi pikkust on linnul vaid 20 cm ja kaalu 20 g?
2. Millise mõõtühiku esialgne määratlus oli «vahemaa Maa ekvaatorilt pooluseni, jagatuna kümne miljoniga»?
3. Liibüa nafta on maailma parimate seas, sest on valdavalt «kerge ja mahe (sweet)». «Kerge» tähendab, et selle erikaal on väike. «Mahe» viitab, et ühe elemendi sisaldus selles on alla 0,5 protsendi. Millise elemendi?
4. Millisel temperatuuril kattuvad Celsiuse ja Fahrenheiti skaalad? Teisiti öeldes: on olemas temperatuur x, mida väljendatakse kraadides sama numbriga nii Celsiuse kui Fahrenheiti skaalal. Mis see on?
5. Selle loomasugukonna kahe perekonna (<i>Sorex</i> ja <i>Blarina</i>) esindajad olid esimesed maismaaimetajad nahkhiirte kõrval, kelle puhul leiti, et nad kasutavad kajalokatsiooni. Erinevalt nahkhiirtest kasutavad nemad seda ainult ümbruskonna uurimiseks, mitte toidu leidmiseks. Mis loomad?
6. Üks viimase aja mõjukamaid majandusmõtte koolkondi on saanud nime seose järgi ühe USA ülikooli majandusteaduskonnaga. Ülikool oli selle monetaristliku koolkonna kants eriti 1970. aastatel ja ennekõike professor Milton Friedmani juhtimisel. Mis koolkond/ülikool?
7. Millist nii matemaatika kui kaunite kunstidega seotud terminit võib sõnastada nii: a+b suhtub a-sse, nagu a suhtub b-sse. Täpsemalt saab seda algebralist irratsionaalarvu väljendada konstandiga $\frac{1+\sqrt{5}}{2}$, mille ligikaudne väärtus on 1,618034... Selle kasutamist kunstis ja arhitektuuris peetakse esteetiliselt meeldivaks. Lisaks lähenevad sellele arvule Fibonacci jada arvude suhete väärtused. Millest on jutt?
8. Millise imetaja pesakond on ainulaadne, kuna sinna sünnivad alati identsed kaheksikud? Loom on selline, kes ehmatades hüppab meetri kõrgusele õhku.
9. Indiana ülikooli professorist Elinor Ostromist sai 2009. aastal esimene naine, kes võitnud selle valdkonna Nobeli preemia. Ta pälvis selle koos teise ameeriklase, professor Oliver Williamsoniga. Mis valdkonna Nobel?
10. Selle geoloogiatermini, mis võiks olla tuttav (inglise keeles) Scrabble'i mängijatele võttis kasutusele Clarence Dutton. Tegu on laavavormiga, mis tekib, kui laava kõrge viskoossus ja/või selle voolu ebäühtlus tekitab teravaservalise ja ebäühtlase pinna. Sõna tuleb hawaii keelest ja tähendab «kivist ebatasast laavat». Mis sõna?
11. See on enim uuritud seade kontrollitud termotuumareaktsioonide tekitamiseks. Toroidi (sõõriku) kujulises seadmes kasutatakse plasma ohjeldamiseks tugevat magnetvälja. Selle leiutasid 1950. aastatel Nõukogude füüsikud Igor Tamm ja Andrei Sahharov. Mis nime all on seade tuntud?
12. See Itaalia majandusteadlane ja sotsioloog on tuntud printsipi järgi, mille kohaselt tuleneb 80 protsenti mõjudest 20 protsendist põhjustest. Näiteks täheldas ta, et 80 protsenti Itaalia maaomandist on 20 protsendi elanikkonna omanduses. Nii on tema järgi nime saanud see printsiip, mida kutsutakse ka 80/20 seaduseks, samuti sellega seotud graafik. Kes?
13. Milline üldnimetus on antud viirustele, mis kannavad oma geneetilist infot RNAs (mitte DNAs) ja kopeerivad selle info peremeesraku DNAsse, pöörates nii tavapärase geenireplikatsiooni vastupidiseks? Kurikuulsaim näide on aidi tekitav HI-viirus.
14. Kuna puuvõõriku marjadest tehti kunagi linnuliimi, mida lindude püüdmiseks okstele määrati, tuleb see mõiste puuvõõriku ladinakeelsest nimetusest. Mõiste iseloomustab vedeliku või gaasi sisehõõrdumist, nende takistust kujumuutusele. Tegu on voolavuse vastandiga. Mis mõiste?
15. Süsinikul on palju ühist keemilise elemendiga, mis paikneb perioodilisustabelis täpselt tema all. Isegi nii palju, et ulmeraamatutes on kujutatud sellel elemendil põhinevaid eluvorme. Mis element?
16. Kuidas nimetatakse õistaimede seemnetes olevat toitkude, mis ümbritseb ja toidab seemnes arenevat idu? Tegu on olulise toiduallikaga inimeste jaoks, kuna just sellest jahvatatakse teraviljade puhul leivajahu. Odra puhul peame sellele olema tänulikud õlle eest, samuti moodustab küsitav kude maisi ja kookospähkli söödava osa.
17. Läbi läbipaistava aine, näiteks vee liikuvad kõrge energiaga osakesed tekitavad sähvatusi või kiirgust. Kuidas nimetatakse seda valguse vastet helibarjääri ületamisele, mille puhul tekivad osakesed, mis liiguvad kiiremini kui on valguse kiirus vees?
18. Millise ühise nimetaja all tuntakse 15 lantaniidide rühma elementi, skandiumi ja ütriumi?
19. Millise üldlevinud nimega tähistatakse ainet, mille keemikud kirjutavad ka kujul D ₂ O või HDO?
20. See ronitaim pärineb Jaapani lõunaosast ja Kagu-Hiinast, on nüüd aga leidnud soodsa kasvupinnase USA lõunaosas, kus katab umbrohuna muud taimed ja on ära teeninud hüüdnime «vää, mis tappis Lõuna». Tema kasvukiirus on tohutu, kuni 30 cm päevas. Millise Jaapanist pärineva nime all seda taimet tuntakse?
21. Nime sai see 19. sajandi Šoti füüsiku järgi, kuid nähtust kirjeldas juba Lucretius umbes aastal 60 eKr. Kuidas nimetatakse füüsikas mikroskoopiliste aineosakeste lakkamatut kaootilist liikumist dispersioonis? Nähtust saab jälgida näiteks gaasilises keskkonnas asuvate suitsuosakeste näitel.
22. Kuni viimase ajani arvati, et iga eluvormi koostises peab olema kuus vajalikku elementi: süsinik, vesinik, hapnik, lämmastik, väävel ja fosfor. Eelmise aasta lõpus väideti, et Californias Mono järves elutsev bakter suudab

fosfori oma rakustruktuuris asendada ühe teise elemendiga. Millise mürgiliste omaduste poolest tuntud elemendiga?

23. See tekib radioaktiivsel lagunemisel ning seda kasutatakse meditsiinitomograafias. Mis on elektroni antiosakesest vaste?

Järgmiste küsimuste pilte vaata eraldi lehelt!

24. Väike vulkaaniline Geirfuglaskeri saar on ümbritsetud kaljudega ja inimesed sinna ei pääse. See oli islandlaste seas «geirfugl'ina» tuntud linnu *Pinguinus impennis* 'e viimane pelgupaik. 1830. aasta vulkaanipurske järel jäi saar vee alla ning linnud kolisid naabruses asuvale Eldey saarele. Sinna said inimesed ligi ning kahjuks surid linnud välja. Mis linnu saatus?

25. Üks kummalisemaid tänapäevaseid linde on umbes faasanisuurune troopiline lind, kes elutseb Lõuna-Ameerikas Amazonase ja Orinoco delta soodes, jõemetsades ja mangroovides. Ta on pikk kael ning väike pea, noorlindudel on kummalgi tiival kaks suurt küünist, mistõttu on mõned teadlased lindu seostanud ürglinnu *Archaeopteryx* 'iga. Tema magu kääratab taimi nagu lehma seedimissüsteem. Milline mõistatuslik lind?

26. Perekonda *Viverra* kuuluvate kassisarnase loomade nimi kattub vahataolise aine nimetusega, mida kasutatakse parfümeeriäöstuses lõhnakinnistina. Kõrgelt hinnatud kohvisort *kopi luwak* on valmistatud ubadest, mis on käinud läbi selle looma seedekulgla. Looma peetakse ka ägeda viirushaiguse SARSi edasikandjaks. Mis loomaperekond?

27. DNA-analüüside kohaselt kuulub see koeratõug kõige iidsemate koerte rühma, põlvendes otseselt esimestest koertest. Millist tõugu peetakse Jaapani rahvuslikuks aardeks?

28. 2005. aastal tegi Rahvusvaheline Botaanikakongress ettepaneku jagada see perekond osadeks ja kasutada praegust nime ainult Austraalias kasvavate liikide puhul. See tähendaks, et see Aafrika sümbolpuu (pildil) tuleb ümber nimetada kas *Senegalia* 'ks või *Vachellia* 'ks. Millisest suurest puuperekonnast on jutt?

29. Selle raide sugukonna esindajaid kohtab troopilistes rannikuvetes, kuigi mõne liigi esindajaid on nähtud ka mageveekogudes. Nad pole kuigi agressiivsed ja enamasti väldivad kontakti inimestega. Siiski oli just selle sugukonna esindaja see kala, kes põhjustas 2006. aastal «krokodilliküti» Steve Irwini surma. Milline raide sugukond?

30. See Kanada-USA eksperimentaalpsühholoog, aju- ja keeleteadlane on kirjutanud mitmeid populaarteaduslikke raamatuid, teiste seas «The Language Instinct» (1994), «How the Mind Works» (1997), «The Blank Slate» (2002) ja «The Stuff of Thought» (2007). Tema väitel on keel instinkt või bioloogiline kohastumus, mille on kujundanud looduslik valik. Kes?

24.

WQC2011: Teadus, loodus

28.

27.

25.

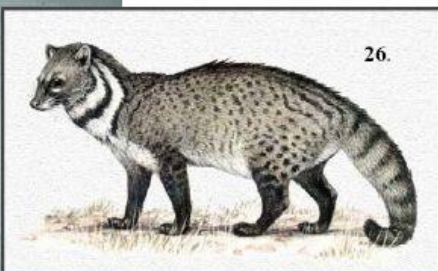
30.

29.

26.

1. Millise kunstniku teoste hulka kuuluvad «Dr. Tulpi anatoomialoeng» (1632), «Kapten Frans Banning Cocqi ja leitnant Willem van Ruytenburchi kompanii» (1642), «Nicolaes Bruyninghi portree» (1652) ja «Kangrute gildi eesistujad» (1662)?
2. Millises maailmajaos asub suurem osa (ca 70 protsenti) maailma 25 kõrgema pilvelõhkuja hulka kuuluvatest hoonetest?
3. Kreeka mütoloogias oli ta pimeduse ja varjude jumal. Oli jumal Kaose üks lastest, abiellus oma õe Nyxiga, kes sünnitas talle teiste seas lapsed Geras (vanadus), Nemesis (kättemaks) ja Thanatos (surm). Selle mütoloogiategelase järgi on nime saanud ka maakera kõige lõunapoolsem tegevvolkaan, Rossi saarel Antarktikas. Kes?
4. Jeesus sooritas oma esimese avaliku imeteo, kui muutis ühes pulmas vee veiniks. Ime on saanud nime Galilea linna järgi, kus ime toimus. Mis linn?
5. Kui võtta Türgi lipp, muuta selle põhi roheliseks ja kujundid kollaseks ning pöörata seda seejärel 90 kraadi vastupäeva, saame ühe Lääne-Aafrika islamivabariigi lipu. Millise?
6. Millises maailma paigas, saab «kapu» rikkumise eest määratud surmanuhtlust vältida, kui minna Pu'uhonuisse ja saada lunastust «kahuna pule'lt»?
7. Sõna-sõnalt tähendab see kahesõnaline Araabia fraas «Jumal on suurim». Takbir'ina tuntud fraasi kõneldakse islami palvete iga kohustliku osa juures, kuid öeldakse tihti ka heakskiidu väljendamiseks või aplausi asemel. See on kirjas ka Iraagi, Iraani ja Afganistani praegustel lippudel. Mis fraas?
8. <i>Elenchus</i> tähendab ladina keeles: «kummutav väide või ümberlükkamine; risküsitlus, katsetamine, kontroll, eriti ümber lükkamise eesmärgil». Inglise keeles kasutatakse seda tehnilise filosoofia terminina, kirjeldamaks ühe tuntud antiik-Kreeka filosoofiga seonduvat. Kelle «meetodis» on <i>elenchus</i> kesksel kohal?
9. Algselt tähistas sõna mis tahes Vana-Rooma suurt katusega avalikku hoonet. Rooma-katoliku ja Kreeka õigeusu kirikutes on tegu vaimuliku aunimetusega kirikutele, mis eristuvad kas auväärse ea või tähtsuse poolest usklikte rahvusvahelise kogunemiskohana, näiteks Vatikanis Püha Peetruse või Veneetsias Püha Markuse. Milline arhitektuuritermin?
10. Pärast piinlikku vahejuhtumit Olümpose mäe jõulupeol soovib Hades kogu juhtunu unustada. Millisest jõest peaks ta selle jaoks jooma? (Ka üks jumalanna on sama nimega)
11. See islami haru tekkis 11. sajandi Egiptuses, alguses oli tegu salajase ismailiitide sektiga. Selle liikmed ei tee palverännakuid Mekasse ning usuvahetajatele on see suletud. Pühakirja seas on kuueköiteline «Rasa'il al-hikmah» («Tarkuse kirjad»), mille pani kokku 15. sajandi õpetlane Abd-Allah Al-Tanukhi. Oma peaprophetiks peavad nad Moosese äia Jethrot. Süürias elab neid umbes 600 000, Liibanonis 300 000, Iisraelis 100 000 (seal on nad ainsad araablased, keda armeesse värvatakse). Ise kutsuvad nad end Muwahhedin, nende tuntum nimetus tuleneb halva kuulsuse Pärsia müstiku nimest. Mis uskkond?
12. Natside koonduslaagrites kandsid juudid kollased kolmnurki. Millised ükselt-uksele käiva usukogukonna liikmed kandsid purpurseid tagurpidi kolmnurki?
13. Hiina, Korea ja Jaapani kultuuris on tegu õnnetu numbriga, kuna neis keeltes kõlab see sarnaselt sõnaga «surm». Paljud nummerdatud tooted jätavad selle numbri seetõttu vahele, ei leia ka selle numbriga algavaid telefoninumbreid, mõnedes hoonetes pole sellega tähistatud korrust. Hong Kongis ei kasuta mõned pilvelõhkujad korruse numbrites ühtegi seda numbrit sisaldavat arvu, seega võib 35korruselise maja kõrgeim korrus kanda 50. korruse tiitlit. Mis number?
14. Kuidas nimetatakse filosoofias äärmuslikku skeptitsismi, filosoofiateooriat, mille järgi realselt eksisteerib ainult inimene oma teadvusega?
15. Kellega oli kunstnik Christo üle 40 aasta abielus ning tegi koos kunsti? Nüüd jätkab mees tööd üksi, näiteks töödega «Over the River» (Colorado, USA) ja «The Mastaba» (AÜE), kuid märgib autoriteks endiselt mõlemad.
16. Egiptuse jumal Seth tappis vihahoos venna Osirise - mis on mõistetav, kuna too sigitas poja Sethi naise ja mõlema õe Nephthysega. Milline jumalus on Osirise sohilaps? Eelkõige seostatakse teda matustega.
17. Kairouani suurmošee (rajatud veel varasema Uqba mošee asukohale) ehitati 863. aastal emiir Abou Ibrahim Ahmadi poolt. See on Põhja-Aafrika vanim ja kõige mainekam mošee. Mis riigis see asub?
18. Millist 1875. aastal Pariisis sündinud skulptorit tuntakse peamiselt Rio de Janeiro sümboliks saanud Lunastaja Kristuse kuju järgi?
19. Millise sanskriti keeles «ringikäimist» tähendava sõnaga tähistatakse hinduismis ja budismis igavest sünni, elu, surma ja taassünni tsüklit?
20. USA arhitekti Frank Lloyd Wrighti Wisconsinis asuv suvekodu ja -studio on nime saanud Walesi 6. sajandi bardi nimest. Sama nimi anti ka arhitekti talvekodule Arizonas, mis on nüüd suurmehe nime kandva fondi arhitektuurilinnak. Mis nime kandis poeet?
21. Millise tänapäevase Põhja-Ameerika legendides esineva olevuse nimi on tuletatud hispaaniakeelsetest sõnadest

«imema» ja «kits» - kuna ta väidetavasti toitub nendeloomade verest?

22. Pekingi lennujaama kolmas terminal valmis 2008. aasta olümpiamängude ajaks. Mõnede väidete kohaselt on tegu maailma suurima hoonega. Kes oli selle arhitekt?

Järgmiste küsimuste pilte vaata eraldi lehel!

23. Ta oli Vene kunstnik (1844-1930), kes sündis tänapäeva Ukraina aladel ja suri Soomes. Milline realismi esindaja on tuntuim ajalooliste stseenide poolest nagu pildil kujutatud, samuti oma kaasaegsete tuntud venelaste portreedega?

24. Mis nime kannab Berliini kesklinnas muuseumisaarel asuv muuseum, mis on eriti tuntud elusuures rekonstrueeritud hoonetega, näiteks Babüloni Ištari väravaga (pildil)? Tegelikult koosneb see kolmest muuseumist ühes hoones: klassikalise antiigi kollektsioon, iidse Lähis-Ida muuseum ja islami kunsti muuseum.

25. Milline ameeriklane, Edgar Degas hea sõber, võeti vastu impressionistide liikumisse? Näete tema autoportreed.

26. Ta on tuntud poseerimata fototabamuste meistrina ning tegi 1945. aastal selle kuulsa foto Jaapani üle saavutatud võidu pidustustest. Milline fotograaf?

27. Milline Tšehhi kunstnik (1860-1939) oli üks esimesi, kelle Gestapo vahistas pärast sakslaste sissetungi riiki? Tema illustratsiooni on ilmselt ühed tuntuimad kunstiteosed maailmas.

28. Ta hukkus oma stuudio põlengus 1975. aastal St Ives'is. Tema skulptuur «Single Form» seisab ÜRO peahoone ees New Yorgis. Kes on see Briti naiskunstnik?

29. Mazar-e-Quaid ehk Rahvuslik Mauseoleum on Karachi sümbolhoone. Kuigi sinna on maetud palju tähtsaid tegelasi, on sisuliselt tegu ühe isiku hauakambriga. Kelle?

30. Millises kuningapalees leiame fragmentidest taastatud «toreadoori fresko», mis kujutab üle ründava pulli hüppavat noormeest?

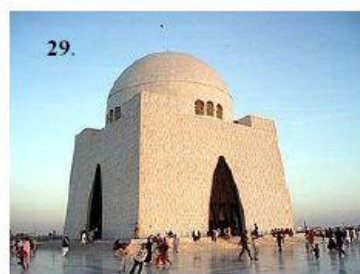
iq^a
international
Quizzing assoc.

WQC2011: Kunst, kultuur

27.

25.

26.

28.

30.

1. Kuuldav laul pärineb algselt 1984 lavale tulnud muusikalist, mille tegevus toimub Külma sõja ajal. Mis muusikal?
2. Kuuldav Nigeeria multiinstrumentalist, helilooja ja inimõigusteaktivist oli <i>afrobeat</i> -muusika teerajaja. Tema bändiga kandis nime Africa 70. Kes?
3. Ta mängis peaosa Park Chan-wooki filmis «Ma olen küborg, kuid sellest pole midagi» (2006) ning osales USA filmides «Speed Racer» ja «Ninja Assassin», ent enim tuntud on ta tän karjäärile popmuusikas. 1982 sündinud korealane on Aasia üks populaarsemaid lauljaid. Mis on Jung Ji-hooni lavanimi? See kirjutatakse samamoodi nagu ühe ilmastikunähtuse ingliskeelne nimetus.
4. Millise USA situatsioonkomöödia 2010-11 hooaja viimased episoodid jäeti ära ning üks peaosaline vallandati, sest ta andis mitmeid kummalisi intervjuusid ja tegi ühes neist antisemiitlikke märkusi sarja looja kohta?
5. Lööklause «Mulle meeldib, kui plaanist saab asja» (I love it when a plan comes together) pärineb USA telesarjast, mis jooksis 1983-86 ning millest tehti 2010 film. Mis sari?
6. «Petja ja hunt» on lastele mõeldud muusikaline sümfoonia, milles jutustajat saadab orkester. Milline helilooja, pianist ja dirigent lõi 1936. aastal selle teksti ja muusika?
7. Maailma viie kõige rohkem müüdud muusikasingli seast kahe esitaja üks laulja ja filmitäht, kes salvestas laulud vastavalt 1935. ja 1942. aastal. Kes?
8. Selle India muusiku kohtumine viuldaja Yehudi Menuhiniga 1952. aastal pani aluse kogu elu kestnud sõprusele. 1966 kohtus ta George Harrisoniga ning sellest sai alguse koostöö. Ta populariseeris India muusikat, esines Monterey ja Woodstocki festivalidel ning aitas 1971 korraldada kontserti Bangladeshis heaks. Armulugu New Yorgi kontserdiproduktendi Sue Jonesiga andis tulemuseks 1979 sündinud tütre. Kes on see India sitarimängija?
9. Milline ansambel muutis oma nime hiljuti, pärast ühe liikme äraminekut, Beady Eye'ks?
10. Milline Elvis Presley laul algab sõnadega: «You look like an angel, Walk like an angel, Talk like an angel»?
11. Kõigi kolme CSI-sarja tunnusmeloodiad on remiksid ühe Inglise rock-bändi loomingust. Millise? Lood on «Who Are You» (CSI: Crime Scene Investigation), «Won't Get Fooled Again» (CSI: Miami) ja «Baba O'Riley» (CSI: NY)
12. Miriam Makeba ja Hugh Masekela olid abielus ning ühtaegu ühe riigi kaks armastatumat ja tuntumat muusikut. Mis riigi?
13. See Inglise filmihelilooja on pälvinud Oscareid, teiste seas muusika eest filmidele «Minu Aafrika» («Out of Africa») ja «Tantsib koos huntidega» («Dances with Wolves»). Kuid enim tuntakse teda 11 James Bondi filmi muusika autorina, teiste seas filmidele «Dr. No», «Südamlik tervitus Venemaalt», «Goldfinger» ja «Teemandid on igavesed». Kes on see selle aasta alguses surnud helilooja?
14. 1972 Liibanoni sündinud lauljanna on tuntud kirgliku stiili ja ainulaadsete vokaalvõimete poolest, tihti nimetatakse teda romansside või tunnete kuningannaks. Ta võitis Maailma Muusikaauhindadel (World Music Awards) 2005, 2006 ja 2010 müüduima Lähis-Ida artisti tiitli. Kes?
15. Daniel Auberi ooper «La muette de Portici» räägib Masaniellost, kes hakkas 1647. aastal Napolis mässama Hispaania võimu vastu. Tihti peetakse ooperit signaaliks, millest puhkes 1830. aastal revolutsioon ühe tänapäeva riigi osaks olevatel aladel. Mis riigi?
16. 1968 valminud Claude François' laulu «Comme d'Habitude» Ameerika õigused omandas tasuta Paul Anka. Ta kirjutas sellele uued sõnad, produtseeris laulu ja sündinud laul on senimaani klassik. Mis laul?
17. Seda tüüpi orkester (või pillide koosseis) tekkis juba enne, kui Indoneesias hakkas domineerima hindo-budistlik kultuur. Lõplikult kujunes orkestritüüp välja Majapahiti impeeriumi aegadel. Mis orkester?
18. Balletis kasutatavad viis jalgade põhiasendit jälgendavad ühe teise, märksa agressiivsema tegevuse, asendeid. Millise?
19. Hiljutise filmi «Tron: Pärand» heliriba kirjutas Prantsuse elektroonilise muusika duo, mille liikmed on Guy-Manuel de Homem-Christo ja Thomas Bangalter. Mis ansambel? 2009 võitsid nad parima tantsumuusika plaadi Grammy albumiga «Alive 2007» ning parima tantsumuusika salvestustuse looga «Harder Better Faster Stronger».
20. Mõnede andmete kohaselt on ainult Michael Jacksoni «Thrillerit» ostetud rohkem, kui seda 1980. aasta albumit, mille lugude seas on «Shoot to Thrill», «Rock and Roll Ain't Noise Pollution» ja «Give the Dog a Bone». Bändi laulja oli toona Brian Johnson. Mis on albumi pealkiri?
21. Mis koondnime kannavad 31 klavessiinile kirjutatud pala, mille J. S. Bach kirjutas 1740. aasta paiku ja mis on järjestatud range numbriloogika alusel? Üldnimetuse andis neile paladele Saksa virtuoos, kelle ettekandes need esimesena kõlasid.
22. Haagis 2010. aasta septembris esietendunud ooper kannab pealkirja «u» ja tegu on esimese selles keeles ette kantud ooperiga. Mis keeles?

23. 2011. aasta parima filmimuusika Oscari võitsid Trent Reznor ja Atticus Ross muusika eest filmile «Sotsiaalvõrgustik». Reznor on tuntud kui ühe rockansambli ainus ametlik liige. Mis ansambli?
24. Tänavu tekitas Türgis tormi telesari «Muhtesem Yuzyl» («Tore aastasada»). Paljusid pahandas, et sari näitas üht Türgi ajaloo suurkuju mehena, kes nautis alkoholi, naisi ja teisi elumõnuseid. Keda nii kujutati?
25. 2010. aastal võitis selle võistluse 45aastase vahe järel taas naine, Vene muusik Julianna Avdejeva. Milline iga viie aasta tagant Poola pealinnas Varssavis korraldatav mainekas noorte pianistide võistlus on klassikalise muusika maailmas üks tähtsamaid?
26. Ruggiero Leoncavallo ainsa ooperi pealkiri tähendab «kloune». Tänapäeval mängitakse ooperit enamasti paaris Pietro Mascagni ooperiga «Talupoja au». Mis ooper?
27. Jaapani 20. sajandi juhtiv helilooja (1930-96) oli suuresti iseõppija ja ammutas mõjutusi paljudest stiilidest. Heliloojana leidis ta tunnustust esmalt 1950. aastate lõpus tänu «Reekviemile keelpillidele» (1957). Kuigi ta kirjutas muusika ligi sajale filmile (teiste seas Kurosawa kuulus «Ran»), on tuntum tema ulatuslik orkestri- ja kammermuusika. Kes?
- Järgmiste küsimuste pilte vaata eraldi lehel!**
28. Eelkõige ekspressionistliku tehnika poolest tuntud Ameerika tantsija ja koreograaf oli moodsa tantsu üks pioneere. Ta sündis 1894 Pittsburghis, oli esimene Valges majas esinenud tantsija ja on mõjutanud kogu moodsat tantsu. Kes on see naisantsija?
29. Tema sünnipärased eesnimed on Onika Tanya. Tulevaseks siiliikooniks peetav laulja sündis Trinidadil ja Tobagol, kolis hiljem New Yorki, Queensi. Kes on see naisräppar ja R&B laulja, keda on USA muusikaedetablites saatnud tavatu edu ja kes nomineeriti 2010. aastal MTV videomuusika auhindadel parima uue artisti kategoorias?
30. Seda sõjaväetrummist klassikalise orkestri osaks arenenud muusikariista nimetatakse teinekord laiema terminiga «katlatrumm». Mis nime all on see pill tuntud?

WQC2011: Meelelahutus

30.

28.

29.

1. Selle linna nimelist juustu tehakse toorest lehmapiimast. Ülejäägid söödetakse sigadele, kellest saadakse linna nimelist sinki. Millisest Itaalia linnast käib jutt?
2. Ettevõtte Bang & Olufsen disainib ja ehitab kõrge kvaliteediga koduelektronikat, näiteks telereid ja audiosüsteeme. Mis riigis asutati see firma?
3. Millise lühikese nimetusega tuntakse Indoneesia köögis mis tahes keedetud või praetud riisi? Eriti praetud riis on väga populaarne roog.
4. Selle Briti arsti vähialased tööd olid nii mõjukad, et tänapäeval jagatakse lümfoome ehk lümfisüsteemi vähkkasvajaid kaheks, mis kannavad mõlemad tema nime (teise rühma nime ees on eesliide «mitte-»). Kes?
5. Ta oli neljas kinni püütud mõõkvaal ning esimene, kes vangistuses pikemat aega elus püsis. Ta püüti kinni 1965 ja oli kuni surmani 1971 Sea Worldi mõõkvaala-show täht. Sestsaadik kannab show tema nime ja iga uus tähtsineja samuti. Kelle nime kannab see mõõkvaala-show, mida etendatakse kõikides Sea Worldi teemaparkides?
6. Itaalia keskaegse munga poolt välja mõeldud näks oli algul mõeldud lastele, tasuta palvete meeldejätmise eest. Kujult meenutab see palveks kokku seatud käsi, seega on üldlevinud nimi tuletatud ladinakeelsest sõnapaarist «väikesed käed». Mis näks?
7. 2003. aastast on see firma Eni S.p.A allüksus. Millise tuntud kaubamärgi nimi on moodustatud nimetuse Üldine Itaalia Nafta Kompanii esitähedest (muidugi, kui panna need sõnad itaalia keelde)?
8. 1828 asutatud parfüümikoda on Prantsuse vanimate seas. Pierre-François' juhtimisel saabus edu tipp 1853, mil neist sai tänu Eau de Cologne Impériale'le Tema Majesteedi ametlik lõhnastaja. Edasi tehti parfüüme Briti kuninganna Victoria ja Hispaania kuninganna Isabella II jaoks. 20. sajandi kuulsate lõhnade seas on Mitsuoko, Shalimar ja Samsara. Nemed olid esimesed, kes panid huulepulga kuulikujulisse hoidjasse. Milline kuulus firma?
9. Inimestel tegutseb selle rakutuübi täiskasvanuvorm (mis eristub embrüonaalsest vormist) koos eellasrakkudega keha parandussüsteemi heaks. Millised inimkeha rakud suudavad muutuda mis tahes tüüpi rakuks?
10. See firma müüs koduelektronikat kaubamärgiga GoldStar, samal ajal tootes kodutarbeid (näiteks seepi ja hambapastat) kaubamärgiga Lucky. Et Lääne turul paremini läbi lüüa, otsustas ettevõtte 1995 end ümber nimetada. Milleks?
11. Sõna «karantiin» pärineb 14. sajandist, mil taibati, et katk saabub Vahemere idaosast tulevate laevade abil. Veneetsia kehtestas määruse, et laevad peavad teatud aja viibima isolatsioonis, lubamaks haigusel ilmnedu, kui see oli inimeste või kaupadega kaasa toodud. «Karantiin» ütleb, mitu päeva pidi laev isolatsioonis olema. Kui kaua siis?
12. Selle joogi populaarsuse suurt kasvu omistatakse ainuüksi vendade Coenite filmile «Suur Lebowski». Milline kokteil koosneb kahest osast viinast, ühest osast Kahluast või mõnest muust kohviliköörist ja ühest osast piimast?
13. Prantslane Claude Vorilhon väidab, et nägi 1973 UFOt. Ta võttis omale uue nime ja asutas New Age liikumise, mille järgi põlvneme kõik tulnukatest. Liikumise nimi tuleneb Vorilhoni uuest nimest ning tähelepanuväärne on üks selle sümbolitest, mis näeb välja kui Taaveti tähe ja haakristi kombinatsioon. Mis liikumine?
14. 2000. aasta oktoobris, VH1/Vogue Fashion Awardsi tseremoonial New Yorgis üllatas seda moeloojat tema kuulus isa, kes andis talle üle Aasta Moelooja tiitli, töö eest Chloe moemajas. Milline naismoelooja?
15. Milline on 0 (null), A ja B kõrval neljas, kõige haruldasem veregrupp?
16. See on haruldane haigus, mida iseloomustab asümmeetriline näo, kaela ja rinna higistamine või punastamine - üks kehapool ei higista või punasta üldse, teine teeb seda aga ägedalt. Millise Commedia dell'arte tegelase järgi on sündroom nime saanud?
17. Lateraalepikondüliit on haigus, mida on võimalik ravida põletikuvastaste ravimitega, sidet kandes, jääkottidega või isegi kortisoonisüstidega. Ent parim ravi on tõenäoliselt puhkus. Millise rahvaliku nimega seda haigust tunneme?
18. Kuidas nimetatakse tüpograafias mõnede kirjatüüpide (näiteks Book Antiqua või Garamond) juures kasutavaid detaile, näiteks kriipsukesi, millele toetub täht A ja mis on puudu kirjatüüpidel nagu Arial?
19. Milline alates 1850. aastast igal aastal toimub sündmus peetakse Theresienwiesel, mis on nime saanud Baieri Theresia järgi, kes selsamal kohal abiellus kuningas Ludwig I-ga?
20. Kuidas nimetatakse väikseid, pärimaigust tehtavaid Vene tatra- või nisujahupannkooke, mida serveeritakse tavaliselt hapukoorega?
21. Millise turismisihkoha veidi vähem tuntud atraktsioonide seas on Tim Arnoldi Pinballi Kuulsuste Hall ja muuseum, langevarjuhüpped siseruumides (endise nimega Flyaway), vaarao Tutanhmoni hauakambri koopia ja maailma suurimaks kingitustepoeks tituleeritav koht?
22. Püüdes päästa tema elu, amputeeriti tänava jaanuaris 1936. aastal Miss Ungari tiitli saanud daami parem jalg. Kes on see 93aastane daam?
23. Starbucki suurim kohvitops mahutab 916 ml ja on sellega 325 ml suurem kui suuruselt teine tops ning ka suurem

kui tavalise inimese magu. Kuidas kõlab on selle supertopsi itaaliapärase nimi?
24. Seda hispaania-baski moekunstnikku (1875-1972) kirjeldas Christian Dior kunagi kui «meie kõigi õpetajat». Kes rajas 1914 omanimelise moemaja, mis on ehk tuntuim luksuskäekottide poolest?
25. Vennad Adi ja Rudolph Dassler rajasid 1924 Dassleri vendade kingavabriku. 1948 läks äri aga lõhki: Adi rajas Adidase, tema vend aga samuti väga tuntud sporditarvete firma, kes on sponsoreerinud nii Usain Bolti kui Pelet. Kurikuulus on juhtum 1970. aasta MMilt, kui Pele firma käsul enne finaali algust kummardus paelu siduma, mistõttu terve maailm nägi lähivaadet tema putsadest. Mis firma?
26. Jeemenis ja Omaanis kuulub meeste traditsioonilise rõivastuse juurde pistoda. Kohaliku tava kohaselt peab pistoda käepide olema tehtud kindlast loomsest materjalist. Selle tulemuseks on salaküttimine ja loomad on kriitiliselt ohustatud. Millest peab käepide olema tehtud?
27. Mis nime kannab kaasaskantav e-raamatute lugeja, mille töötas välja Amazon.comi tütarfirma ja mis tuli turule 2007. aastal?
28. Millise maailma riigi kõige lõunapoolsem osariik, Rio Grande do Sul, on maailmale andnud ebaproportsionaalselt palju supermodelle, teiste seas Giselle Bündcheni?
29. Ameerika kõige külastatamate turistiatraktsioonide edetabelis on neljandal kohal Faneuil Halli turuplats (2008.a. 20 miljonit külastajat). Seal on peetud palju kuulsaid kõnesid, teiste seas Samuel Adamsi iseseisvusele õhutatav kõne. Millises USA linnas see asub?
30. Tänu oma seotusele ööpäevarütmidega reguleerib hormoon melatoniin ühte eluliselt tähtsat funktsiooni, mida me kõik ööpäeva jooksul teeme. Mida?

1. 2009. aasta ujumise MMil Roomas püstitas see mees senini kehtivad maailmarekordid 100 ja 200 m liblikujumises (pikal rajal). Tema nimel on ka 400m kompleksujumise maailmarekord, mille ta püstitas Pekingi olümpial. Kes?
2. 26. veebruaril 2011 võttis see mees oma nimele Rugby Unioni kõigi aegade punktirekordi. Kes?
3. See sakslane tegi rahvuskoondise debüüdi alles märtsis 2010, mullusel MMil jagas ta hispaanlase David Villa, uruguaylase Diego Furlani ja hollandlase Wesley Sneijderiga parima väravaküti tiitlit. Kes on see jalgpallur?
4. Milline on väikseim riik, kes võitnud kuldmedali olümpiamängude hokiturniiril (1998 Nagano)?
5. Kelle peale on linnud vihased nutitelefoniidele tehtud mängus Angry Birds («vihased linnud»)?
6. Millise võistluse peale nelja Suure slämmi turniiri peab tennisist veel võitma, et saavutada Kuldne slam? Karjääri jooksul on Kuldse slämmi teinud vaid kolm mängijat: Steffi Graf, Andre Agassi ja Rafael Nadal.
7. Kes hüppas Mexico City olümpial kaugust 8.90, ületades senise maailmarekordi lausa 55 sentimeetriga? Tema tippmark püsis 1991. aastani.
8. Millise male variatsiooni jaapanikeelne nimi tähendab tõlkes «kindrali lauamäng»?
9. Mis riik sai 1996. aastal kõigi põhjapoolsemaks mandri-Euroopa riigiks, kust on pärit Tour de France'i üldvõitja?
10. 2010. aasta vormel-1 võistlused olid viimaste aastate põnevaimad. Viimases võistluses õnnestus sakslasel Sebastian Vettelil pea lootusetust olukorrast võita meistritiitel. Võistlus peeti Yas Marina ringrajal. Millises Aasia linnas see asub?
11. Tegu on vanima USA ameerika jalgpalli liigas (NFL) seni kasutusel oleva meeskonnanimel, nii hüüdnime kui algsesse linna jäämise mõttes. Samuti on tegu kaugelt kõige väiksema Põhja-Ameerika linnaga, kus on NFLi meeskond. Nimetage nii linna kui meeskonna nimi!
12. Jeet Kune Do (tõlkes «Rusika tõkestamise tee») on võitluskunste süsteem ja elufilosoofia, mille on rajanud üks võitluskunste legend. Kes?
13. Kellest sai selle aasta alguses esimene Aasiast pärit tennisist, kes võistles Suure slämmi turniiris üksikmängu finaalis?
14. Selle hobi kohta öelda algul «timbromaania». Kuidas me seda tänapäeval kutsume?
15. 1999 jäi see hobune USA 20. sajandi parima hobuse valimisel teiseks, legendaarse Man o'Wari järel. 1973 võitis ta esimese hobusena üle 25 aasta USA Triple Crowni, püsitades tänaseni püsivad rekordid Kentucky Derby ja Belmont Stakesil. Kes?
16. Selle sportmängu lõi 1946. aastal Hanz Lorenzen Austriast ja Sepp Reindle Saksamaalt, et aidata taastuda nägemispuudega Teise maailmasõja veteranidel. Esimesed maailmameistrivõistlused peeti Austrias 1978 ja kaks aasta hiljem Arnhemis pääseti täieõiguslikult paraolümpiamängude programmi. Võisteldakse kahes kolmeliikmelises võistkonnas, püüdes vastase väravasse visata palli, millel on kellukesed küljes. Mis nime kannab see pimedatele sportlastele mõeldud mäng?
17. Sellest endisest Benetton Treviso mängijast sai 2006 esimene eurooplane, kes valiti NBA draftis esimesena. Itaallase valis Toronto Raptors. Kes?
18. 2010. aasta olümpiamängude ajal sattus Wall Street vaimustusse spordialast, mida kutsutakse «maleks jääb». Mis ala?
19. Millisel olümpiaalal (peale kahevõitlusalade ja tõstmise) on veel olemas kergekaal? Meestele on kaalu ülempiir 72,5 kg, naistele 59 kg.
20. Ta on ainus mängija, kes on testkriketi mängudes saavutanud ühe löömiskorra ajal 400 jooksu (Inglismaa vastu 2004.a). Mis on selle endise Lääne-India kriketimängija nimi, kelle hüüdnimi on «Trinidad prints» ja keda peetakse tihti kõige aegade parimaks lööjaks?
21. Emakeeles viitab tema nimi planeet Veenusele. See Austria suusahüppaja on juba kolmekordne olümpivõitja ja võitis tänava ka nelja hüppemäe turnee, mille seas on ka kuulus uusaasta hüppevõistlus Obersdorfis. Kes?
22. Viimased kolm aastat on Dakari ralli lõppenud Buenos Aireses. Ralli korraldajate teatel lõppeb 2012. aasta võistlus aga ühes teises Lõuna-Ameerika linnas. Millises?
23. 2010. aasta FIFA klubide meistrivõistlused olid esimesed, mil finaali jõudnud meeskond ei pärinenud Euroopast ega Lõuna-Ameerikast. Aafrikast pärit TP Mazembe alistas poolfinaalis Brasiilia Internacionali. Finaalis kaotati Milano Interile. Mis riigist on pärit TP Mazembe?
24. Iga-aastane Roshambo maailmaliiga on «professionaalsete» roshambo-mängijate suursündmus. Mis nime all me seda mängu rohkem tunneme?
25. See Inglise triatleet on võitnud kolm viimasest neljast Havai naiste Ironmanist (2007-2009) ja on rajarekordi omanik. Tema perekonnanimi kattub ühe pealinna nimega. Kes?
26. Kuigi selle riigi kriketivõistkond on üks maailma parimaid, kuulutati 1991 oma rahvusspordialaks hoopis võrkpall. Mis riik?

27. Kes oli enne 1995. aastat ainus teivashüppaja peale Sergei Bubka, kes oli jagu saanud kuuest meetrist? Usbekistanis sündinud mees esindas pärast NLi lagunemist Venemaad.

28. Pildil olevad mehed mängivad ala, mis kuulus 1904 ja 1908 ametlikku olümpiaprogrammi ja on endiselt USA ja eriti Kanadas üsna populaarne. Mis ala?

29. See Jamaical sündinud kergejõustiklane (pildil) jagas koos Kenenisa Bekele ja Jelena Isinbajevaga 2009. aasta Kuldiiga jackpot'i. Kes?

30. Millise kasiinomängu lauda näete pildil?

27.

WQC2011: Sport

28.

29.

30.

1. Mis nime kandis 2004. aasta film Gael Garcia Bernaliga peaosas, mis rääkis noore Che Guevara retkest läbi Lõuna-Ameerika 1952. aastal?
2. Genua vanglas istudes kohtas Pisast pärit kirjamees Rustichello üht kuulsat meest, kes rääkis talle oma lugusid. Rustichello kirjutas nende põhjal raamatu «Il Milione» («Miljonid»), millest sai hoobilt hitt. Seega on aus öelda, et raamatu autor on Rustichello, mitte see kuulus mees. Kes?
3. Kuidas nimetatakse 17 silbist koosnevat kolmerealist luuletust, kus ridades on silpe vastavalt 5, 7 ja 5? See on Jaapanis olnud äärmiselt populaarne juba 17. sajandist.
4. Kes on ainus prima lavastaja Oscari võitnud naine?
5. 1975. aastal allveetõrjelaev Сторожевой pardal puhkenud mäss andis inspiratsiooni 1984 ilmunud romaanile, mis tehti 1987 esmalt videomänguks ja 1990 filmiks, mis võitis aasta hiljem helirežii Oscari. Mis raamat/mäng/film?
6. Lugu räägib oma õde Gertrude'i ja ammu kadunud poega Absalomi otsiva suulu pastori teekonnast Johannesburgi. Ta avastab, et Gertrude on prostituut ja Absalomist on saanud pätt, kes elab koos raseda tüdruksõbraga uberikus. Absalom osaleb röövis, milles saab surma valge rassismivastane activist. Ta pannakse vangi, mõistetakse süüdi ja puuakse üles. Isa ei suuda vaimulikute jätkata. Milline 1948 ilmunud Alan Patoni romaan on jõudnud kaks korda kinolinale ning tehtud Kurt Weilli ja Maxwell Andersoni poolt ka muusikaliks?
7. Milline kirjandustegelane (ühtlasi romaani nimitegelane) on Panglossi õpilane, armub kaunisse Cunégonde'i, kuid selle tulemusel peab põgenema parun Thunder-ten-tronckhi lossi Vestfaalias?
8. Milline 2010. aasta film/dokfilm, mille originaalpealkirja kohtab tihti muuseumites, räägib Los Angeleses elavast Prantsuse immigrandist Thierry Guettast, kes vaimustub tänavakunstist (<i>street art</i>)?
9. Millise salaorganisatsiooni peakorter asus Londoni aadressil Grimmauld Place 12?
10. Millise filmi üks stseen, kus on näha näitleja Bruno Ganz, kuid subtiitrid on muudetud, on andnud ajendi lugematuteks paroodiateks? Tema tiraad on hoopis kaamera puudumisest iPod Touchil, Second Life'i allakäigust, suutmatuses leida Wallyt, Oasise laialiminekest, Brett Favre'i üleminekest Minnesota Vikingsisse jpm.
11. Mis nime kannab Asterixi koomiskites küladruid, kes tavaliselt kannab kuldset sirpi ja valmistab võlujooki, mis annab peategelastele erakordse jõu?
12. Kuldsel Palmioksa võitja Steven Soderberghi debüütfilm tuli linale 1989. aastal. Ta kirjutas stsenaariumi ise ja tegi filmi valmis nabi 1,2 miljoni dollariga. Mis film?
13. Ühes 1993. aasta filmis mängib Tom Cruise noort advokaati, kes tahtmatult palgatakse organiseeritud kuritegevuse heaks töötava firma poolt. Film põhines 47 nädalat New York Timesi bestsellerite nimekirja tipus olnud teosel. Kes oli selle autor?
14. Portugalikeelse maailma kõige tähtsam kirjandusauhind kannab kuulsaima Portugali poeedi nime. Meest mäletatakse tänu tema eeposele «Lusiaadid». Kes?
15. Kogukondlikke veebilehti nagu Wikipedia kutsutakse wiki'deks. See tähendab «kiiresti». Mis keeles?
16. See Austraalia filmilavastaja on tuntuim on nn Punase kardina triloogiaga («Strictly Ballroom», «William Shakespeare's Romeo + Juliet» ja «Moulin Rouge!»). Kuid tema nimel on ka 1999. a Briti singlimüügi edetabeli tippu jõudnud pala pealkirjaga «Everybody's Free (To Wear Sunscreen)». Kes?
17. Millise 1930-43 ilmunud monumentaalse romaani tegevustik toimub väljamõeldud Kakania riigis 1913 aastal? Äratuntavalt on tegu Austria-Ungari keisririigiga.
18. Milline 2002. aastal valminud Gurinder Chadha film, peaosades Keira Knightley ja Parminder Nagra, oli 26. detsembril 2010 esimene Läänes valminud film, mida toimetatud kujul näidati Põhja-Korea televisioonis?
19. Len Deightoni romaanil põhinev 1965. aasta Briti spioonifilm püüdis olla vähem extravagantne alternatiiv James Bondi filmidele. Filmile tehti kaks järge: «Funeral in Berlin» (1966) ja «Billion Dollar Brain» (1967). Michael Caine tuli hiljem Harry Palmeri tegelaskuju juurde tagasi, mängides teda filmides «Bullet to Beijing» (1995) ja «Midnight in Saint Petersburg» (1996). Mis oli algse filmi pealkiri?
20. Millise hüüdnime paneb Sonja Aleksandrovna oma onule Ivan Petrovitš Voinitskile Vene kirjaniku Anton Tšehhovi 1897. aastal ilmunud näidendis?
21. Suurem osa selle õudusfilmide sarja osadest algab seletusega, miks Jason ikkagi surnud ei ole, ja lõppevad tema surmaga, seekord loomulikult lõplikult. Mis filmisari?
22. Temast räägitakse tihti kui Nobeli kirjanduspreemia kandidaadist. Millise Süüria poeedi ja esseisti kirjanikunimi kattub tegelasega Kreeka mütoloogiast?
23. Milline Nigeeria kirjaniku Chinua Achebe romaan, mida on nimetatud Aafrika kõige kuulsamaks inglisekeelseks teoseks, on saanud nime ühest Yeatsi poemist? See ilmus 1958, peaaegu 30 varem kui sama autori teine meistriteos, «Anthills of the Savannah»

24. Millise termini lõi kirjanik William Gibson aastal 1981 oma lühijutus elektroonilisest võrgust?
25. 2010 aprillis linastunud Oliver Stone'i film alapealkirjaga «Raha ei maga» on järg, mille tegevus toimub 23 aastat pärast esimest, Oscari pälvinud filmi. Mis on mõlema nimi?
26. Üks meeldejäävamaid stseene Brian de Palma filmist «Äraostmatud» on tulistamine Chicago rongijaama treppidel, samal ajal kui trepist veereb alla ka lapsevanker. See on austusavaldus Vene filmile «Soomuslaev Potjomkin», mis nimetati 1958. aasta maailmanäitusel küigi aegade parimaks filmiks. Kes oli selle 1925. aasta tummfilmi mõistatuslik lavastaja?
27. Kuigi James M. Caini 1934 ilmunud romaan «Postiljon helistab alati kaks korda» on Hollywoodis linastatud kahel korral (1946 ja 1981), olid Euroopa filmitegijad esimesed, kes selle potentsiaali märkasid. Esmalt valmis 1939 Prantsuse film «Le Dernier Tournant», siis tegi Luchino Visconti sellest 1943. aastal Itaalia kinoklassiku. Mis oli selle filmi pealkiri?
28. Sel nimel on seoseid nii Samuel Coleridge'i kui Kubilai-khaaniga. Filmis «Kodanik Kane» kandis seda nime Charles Foster Kane'i maavaldus. Sama nime kannab 1980 film, kus mängisid peaosi Olivia Newton-John ja Gene Kelly. Mis nimi?
29. 2010. aasta Cannes'i Kuldsel Palmioksa võitis film pealkirjaga «Onu Boonmee, kes mäletab oma eelmisi elusid». Millisest Aasia riigist tuleb selle lavastaja Apichatpong Weerasethakul?
30. Selle Mike Mignola loodud koomiksisarja nimategelane toodi Maale natsi okultistide poolt, kuid jõuab rahvusvahelisse agentuuri, kus töötab natside vastu. Deemoni päris nimi on Anung Un Rama. Mis nime all on ta tuntud?

1. Filmihuvilised ilmselt oskavad ära arvata, mis nime all on rahvusvaheliselt tuntud Põhja-Aafrika suurlinn, mida kohalikud nimetavad ad-Dār al-Bayḍā?
2. Rahvusvaheline telefoni kaugvalimiskood 672 kehtib terve kontinenti kohta. Millise?
3. Maailma suuruselt viiendas kõrbes võib tihti näha kaameleid lund söömas, kuna see on seal ainus viis vett saada. Mis kõrb?
4. Milline alliteratsiooniga kahesõnaline fraas on saanud Itaalia peaministri Silvio Berlusconi osalusel väidetavalt peetud seksiorgiate sünonüümiks?
5. See riik on suur kohvitootja, tema lipul on punasel taustal suur kollane täht. Mis riik?
6. Kuidas nimetab Google erilisi logosid oma päises, millega nad tähistavad pühasid, tähtpäevi ja tuntud kunstnike ning teadlaste saavutusi?
7. Millise Aasias senini laialt kasutusel oleva sõiduvahendi nimi tuleneb jaapani keelest ja tähendab otsetõlkes «inimjõul liikuv sõiduk»?
8. Manhattani piirkond nimega SoHo on määratletud kui ühest kindlast tänavast lõunasse jääv ala. Mis tänavast?
9. Lüüra tähtkujus, Päikesest 26 valgusaasta kaugusel olev ere täht on Päikese üks lähemaid naabreid. 12 000 aasta pärast saab sellest Põhjanaanala asemel põhjanabale kõige lähedasem täht. Mis täht?
10. Antoine de la Mothe Cadillaci poolt asutatud linna nimi tähendab prantsuse keeles «väina». Linna lipp peegeldab Prantsuse pärandit. Linnas on kolm rahvusvahelist piiriületuspunkti, neist Ambassadori sild on Põhja-Ameerika kõige suurema kaubavoogude mahuga piiripunkt. Mis linn?
11. Kuidas nimetatakse kerakujulist ala, mis ümbritseb Päikesesüsteemi ja ulatub sellest kuni kolme valgusaasta kaugusele? Sealt arvatakse pärinevat suurem osa pika perioodiga komeetidest.
12. Piiblis nimetatakse seda Kinnereti järveks. Milline sügaval Rift Valleys asuv järv pindalaga 166 km ² on Iisraeli suurim mageveekogu?
13. Kui saared asuvad sealpool põhjapolaarjoont, on Lofootidel maailma kõige soojem temperatuur (suhtes laiuskraadiga). See on üks maailma põhjapoolsemaid paiku, kus temperatuur on aasta läbi üle nulli. Mis riigile Lofoodid kuuluvad?
14. 2004. aastal esitleti uut tüüpi polospordi. Hobuste asemel kasutasid mängijad sõidukit, mille oli 2001. aastal leiutanud Dean Kamen. Mida? Selgub, et see polegi niiväga ohutu sõiduk, kuna tootmisfirma omanik James Heselden hukkus mullu sellega sõites.
15. Mis on Alaska, Texase ja California järel pindalalt neljas USA osariik? Osariigi hüüdnimi on «Aardeosariik» (Treasure State)
16. Seal asub kaks tähelepanuväärset ettevõtet: maailma suurim valehammaste tootja ja üks suuremaid mootoriga tööriistade tootjaid. Millise riigi suurim omavalitsusüksus, nii pindala kui rahvaarvu poolest on Schaan?
17. Millises riigis asub Neumi linn, mis moodustab Aadria mere ääres asudes riigi ainsa ja lühikese (ca 25 km pikkuse) rannalõigu?
18. Millisel Vene Kaug-Ida poolsaarel, mida piirab läänest Ohhoota meri ning idast Vaikne ookean ja Beringi väin, asub 127 vulkaani, teiste seas Euraasia kõrgeim tegev vulkaan Kljutševskaja Sopka?
19. Bir Tawil on selles mõttes ebatavaline, et see peale Antarktika ainus maatükk, mida keegi ei taha. Millised kaks islamiusulist Aafrika riiki nõuavad, et teine selle omale võtaks? (Nimetage mõlemad!)
20. Millises Itaalia linnas asub maailma vanim järjepidevalt tegutsev ülikool?
21. Kunagi kasutas seda Aleksander Suur ja nüüd peetakse seda kõige tähtsamaks kaubateeks Pakistani ja Afganistani vahel. Milline mäekuru kõrgeim punkt asub Landi Kotali linnas?
22. Millises Lähis-Ida riigis on 2011. aasta seisuga suurim juudi kogukond Iisraeli järel?
23. Kui vaadata Johannesburgi kesklinnast, siis millises ilmakaares (kaheksast põhiilmakaarest) asub Soweto linnaosa?
24. 1999 pälvisid viis inimest Sajandi Asiaadi tiitli. Teaduse ja tehnoloogia vallas sai selle tunnustuse Charles K. Kao, kellele omistati ka osa 2009. aasta Nobeli füüsikapreemiast. Mille välja töötamise ja telekommunikatsioonikasutuselevõtu teerajaja ta on?
25. Kuidas nimetatakse astronoomias kaks korda aastas esinevat olukorda, mil päike jõuab oma teekonna kõige põhja- või lõunapoolsemasse punkti ning päikese näiv liikumine muudab suunda?
26. Kuna need on Maa-sarnaste tingimuste tekkimise jaoks just õiges kohas, on mitmele Gliese 581 nime kandva tähe ümber tiirlevale planeedile antud üks hüüdnimi, mis seostub Robert Southey poolt loodud muinasjututegelasega. Kellega?

1. Millise riigi esimeseks naispresidendiks sai 2010. aastal Dilma Rousseff?
2. Ta oli ilmselt esimene inimene ajaloos, kelle ametikohta nimetati «peaministriks». Mis nime all tunneme paremini Armand-Jean du Plessis'd (1585-1642)?
3. 1990 ühinesid kaks Araabia vabariiki, millest üks oli senimaani olnud araabiamaailma ainus marksistlik riik. Mis sai ühinenud riigi nimeks?
4. 1986 kuulutas ajakiri TIME ta Aasta Naiseks. Samal aastal oli ta juhtinud rahvarevolutsiooni, mis kukutas Ferdinand Marose ja taastas Filipiinidel demokraatia. Kes oli Filipiinide president 1986-92?
5. Millist eesnime kasutas Argentina presidendi Juan Peróni lesk, kes abikaasa surma järel 1974. aastal hakkas ise presidendina riiki valitsema - kuni ta 1976. aastal kukutati?
6. Guinnessi rekordite raamatus on ta poliitikuna, kes on pidanud õige rohkem erinevaid poliitilisi ametikohti. Kes jõudis aastatel 1941 kuni troonilt lahkumiseni 2004 olla Kambodža kuningas, valitsev prints, peaminister, president ja tiitlita riigipea?
7. Millises USA osariigis moodustati 1865. aastal Ku Klux Klan ning tapeti 103 aastat hiljem Martin Luther King?
8. Püha Rooma keisririigi esimesed kolm keisrit (Karl Suure järel) kandsid kõik sama nime ja olid vastavalt I, II ja III. Mis nime kandsid need Põhja-Saksamaalt kesk-Itaaliasse ulatunud riigi esimesed valitsejad?
9. Pealik Lapu-Lapu on Filipiinidel rahvuskangelane, sest võitis 1521. aastal Mactani lahingus lääne kolonisaatoreid. Milline tuntud Euroopa maadeavastaja langes selles lahingus?
10. Millist, arvatavasti Türgi päritolu nimetust kandsid 10.-17. sajandi Vene (ja Rumeenia ja Bulgaaria) kõrgeadlikud, kes aristokraatias asusid kohe valitsevate suurvürstide järel?
11. Kubernerina hoidis noor bürokraat Eske Brun ära selle koloonia langemise natside kätte, kuigi Taani oli 1940. aastast okupeeritud. Mis koloonia?
12. 1943. aastal väljastasid Briti võimud Palestiinas terroristidena tagaotsitavate meeste näopiltidega plakati. Tähestiku järjekorras esitatud pildidel oli esimene üks Poola ametnik, kelle iseloomulike tunnustena olid kirjas «prillid, lampjalad, viletsad hambad». See «terroristist kontorirott» sai hiljem oma riigi peaministriks ja võitis ka Nobeli rahupreemia. Kes?
13. Muistse Egiptuse aasta oli jaotatud kolmeks aastaajaks. Milline iga-aastane sündmus andis märku uue aasta (s.t. aastaegade tsükli) algusest?
14. See Tamili dünastia valitses 10. kuni 12. sajandini suurt osa India lõunaosast ja mõningaid Kagu-Aasia piirkondi (näiteks Sumatrat ja Jaavat). Nende ajastust pärinevad kõige paremad näiteid draviidi arhitektuuri ja tamili kirjanduse näited. Millise dünastia valitsejate seas olid Raja Raja ja Rajendra I?
15. See noore Rooma vabariigi kangelane tegeles suure osa elust vaid nelja aakri suuruse maatüki harimisega, kuid nimetati 485. a. eKr erakorralises olukorras diktaatoriks. Ta võttis ametikoha vast just nii kauaks kui oli tarvis ja läks esimesel võimalusel (16 päeva möödudes) erru. Kaudselt on tema järgi nime saanud üks USA 25 suurema linna sekka kuuluvast linnast. Kes oli see kuulus roomlane?
16. Praegu kuulub see ala Lätile, kuid see hertsogiriik on olnud Poola vasallriik, <i>de facto</i> iseseisev ja ka Vene impeeriumi osa. Tänu kohalolekule Tobagol on tegu ka väikseima Euroopa riigiga, kes on püüdnud Uut Maailma koloniseerida. Mis on selle kunagise hertsogiriigi nimi?
17. Milline 1227.a surnud mees suutis pea ainuisikuliselt muuta kliimat, kuna kestnud tema ja ta järeltulijate poolteist sajandit kestnud vallutustes ning tapatöodes hukkus 40 miljonit inimest? See andis vallutatud maale, mida oli 22 protsenti maakera pinnast, võimaluse taas metsa kasvada.
18. Ta oli esimene tulevane president, kes oli sünnipärane USA kodanik. Aga ta oli ka esimene, kelle jaoks inglise keel ei olnud emakeel. Kes?
19. Saladin (Ṣalāḥ ad-Dīn Yūsuf ibn Ayyūb) sündis Tikritis, Saddam Hussein kodulinnas. Saladinist sai esimene Egiptuse ja Süüria ajubiidi sultan ning ta valitses ta Mesopotaamiat, Jeemenit ja Hejazi. Ta oli sunniidi islami pühendunud järgija, kuid mis rahvusest oli Saladin?
20. Kuigi proteste oli olnud varemgi, jõudis globaliseerumisvastaste liikumine maailma meedia esikülgedele meelevaldustega 1999. aasta 30. novembril Maailma Kaubandusorganisatsiooni ministrite nõupidamise puhul. See nn N30 mobilisatsioon tõi kaasa kokkupõrkeid politseiga, kes kasutas suures osa rahumeelsete meelevaldajate laiali ajamiseks pisargaasi. Millises USA linnas need meelevaldused toimusid?
21. Temast räägitavate lugude seas on üks, mille järgi osutus saar, millel ta maabus, hiiglaslikuks vaalaks. Agara ränduri hüüdnimede seas on «Navigaator», «Reisija» ja «Julge». Millise varase Iiri mungast pühaku mälestuspäev on 16. mail?
22. Millise saare elanikud kraapisid sadu puutahvleid täis <i>rongorongo</i> piktogramme, mille lugemise nende

järeltulijad on nüüdseks unustanud?
23. Millise liitsõnalise (originaalis kahesõnalise) nimega kutsuti Alžeerias enne riigi iseseisvumist 1962. aastal koloniste (peamiselt prantslasi)?
24. Osaliselt Eyjafjallajökulli vulkaanipurskest tingitud reisihäirete tõttu õnnestus ajakirja Rolling Stone ajakirjanikul koguda ühe USA kindrali käest kriitikat selle kohta, kuidas Obama valitsus Afganistanis sõdib. Kindral sai seejärel ametist lahti. Mis oli ta nimi?
25. President Aleksandr Lukašenka poolt 1994. aastast valitsetavat riiki on nimetatud Euroopa viimaseks diktatuuriks. Mis riik?
26. Antiikajal oli see iberlaste ja roomlaste linn, kuid araablastel tegid sellest ühe arenenuma linna tolleaegses maailmas. Seal oli sadu mošeesid ja avalikke saunu, samuti umbes 70 raamatukogu. Tippajal ulatus selle elanikkond poole miljonini (kümme korda rohkem kui tol ajal Pariisis), tänavaid hakati seal valgustama 700 aastat varem kui Londonis. Milline Pürenee poolsaare linn?
27. Ta tõusis Indias Mogulite riigi troonile, alistades 1707.a. Jajau lahingus oma venna, Azam-šahhi. Tema sünninimi oli Qutb ud-Din Muhammad Mu'azzam, isa Aurangzeb andis talle tiitli šahh-Alam. Aga millise nime, mis pärsia keelest tähendab «vaprat», võttis ta omale Mogulite imperaatoriks saades?
28. Vaikse ookeani lõunaosas asuvaid Uus-Hebriidide saari hakkasid varsti pärast kapten James Cooki külaskäiku koloniseerima nii britid kui prantslased. Saari valitsesid Suurbritannia ja Prantsusmaa ühiselt 1906 kuni 1980, mil nad iseseisvusid. Mis nime all?
29. Tänavu jaanuaris saabus Haitile pärast 25aastast eksili Jean-Claude Duvalier, kes oli 1985. aastani olnud riigi diktaator. Millise hüüdnime all oli ta siis (ja on senini) tuntud?
30. Kui lisada selle merepiirita Aafrika riigi nimele üks kaashäälik, saate tulemuseks riigi ühe peamise administratiivüksuse nime. Kunagi oli see võimas, iseseisev kuningriik, mille valitsejate tiitel alatest 14. sajandist tänaseni on olnud «Kabaka». Mis riik või kuningriik?

WQC 2011 vastused

Teadus, loodus:

1. Koolibrilased
2. 1 meeter
3. Väävel
4. -40
5. Karihiirlased (tenrekid ka)
6. Chicago
7. Fii, kuldlõige, jumalik proportsioon vms
8. Vöölane (vööloom, armadill)
9. Majandus
10. A'A (aa)
11. Tokamak
12. Vilfredo Pareto
13. Retroviirused
14. Viskoossus
15. Räni
16. Endosperm (sisetoitekude)
17. Tšerenkovi kiirgus
18. Haruldased muldmetallid
19. Raske vesi (D tähistab deuteeriumi)
20. Kudzu
21. Browni liikumine
22. Arseen
23. Positron
24. Hiidalk
25. Hoatsiin e tuttkana (Opisthocomus hoazin)
26. Tsiibetid (kärpkaslased)
27. Akita (Inu)
28. Akaatsiad
29. Astelrailased (Dasyatidae)
30. Steven Pinker

Kunst, kultuur:

1. Rembrandt Harmenszoon van Rijn (teine maal on «Õine vahtkond»)
2. Aasia
3. Erebos
4. Kaana
5. Mauritaania
6. Havai
7. «Allahu akbar»
8. Socrates
9. Basiilika
10. Lethe
11. Druusid (Darazi järgi)
12. Jehoovatunnistajad
13. Neli (4)
14. Solipsism
15. Jeanne-Claude (b. Jeanne-Claude Denat de Guillebon)
16. Anubis (ka Anpu, Anup või Wip)
17. Tuneesia
18. Paul Landowski
19. Sansaara
20. Taliesin
21. Chupacabra
22. Sir Norman Foster
23. Ilja Repin
24. Pergamoni muuseum
25. Mary Stevenson Cassatt
26. Alfred Eisenstaedt
27. Alfons Mucha
28. Barbara Hepworth
29. Muhammad Ali Jinnah (Pakistani rajaja)
30. Knossose (Minose) palee, labürint

Meelelahutus:

1. Chess
2. Fela Kuti
3. Rain
4. «Kaks ja pool meest» (Two and a half men)
5. «A-rühm» (The A Team)
6. Sergei Prokofjev
7. Bing Crosby (“Püha öö” ja “Valged jõulud”)
8. Ravi Shankar
9. Oasis
10. (You’re the) Devil In Disguise
11. The Who
12. Lõuna-Aafrika Vabariik
13. John Barry
14. Elissa (Elissar Zakaria Khoury)
15. Belgia
16. «My Way» (sung by Frank Sinatra)
17. Gamelan
18. Vehklemine
19. Daft Punk
20. «Back In Black» (AC/DC)
21. «Goldbergi variatsioonid»
22. Klingon
23. Nine Inch Nails
24. Suleiman (Tore, ka Suleiman Seaduseandja)
25. Chopini nimeline konkurss
26. «Pajatsid» («Pagliacci»)
27. Toru Takemitsu
28. Martha Graham
29. Nicki Minaj (Onika Tanya Maraj)
30. Timpan

Elustiil:

1. Parma
2. Taani
3. Nasi
4. Thomas Hodgkin
5. Shamu
6. Pretzel («Bracchiatus»), loeme õigeks ka kringli
7. Agip (Azienda Generale Italiana Petroli)
8. Guerlain
9. Tüvirakud
10. LG (nagu Lucky Goldstar)
11. 40
12. White Russian (Valge venelane)
13. Raeliidid (Rael)
14. Stella McCartney
15. AB
16. Arlekiin (Harlequin)
17. Tennisküünarnukk (tennisisti küünarliiges)
18. Seriifid
19. (Müncheni) Oktoberfest
20. Pliinid
21. Las Vegas
22. Zsa Zsa Gabor
23. Trenta (It k «30»)
24. Cristóbal Balenciaga Eizaguirre
25. Puma
26. Ninasarviku sarvest
27. Kindle
28. Brasiilia
29. Boston
30. Uni, magamine

Sport:

1. Michael Phelps
2. Jonny Wilkinson
3. Thomas Müller
4. Tšehhi Vabariik
5. Sigade
6. Olümpiamängud
7. Bob Beamon
8. Shogi
9. Taani (Bjarne Riis)
10. Abu Dhabi
11. Green Bay Packers
12. Bruce Lee
13. Li Na
14. Filateelia, margikogumine
15. Secretariat
16. Väravpall (pimedate väravpall, goalball)
17. Andrea Bargnani
18. Curling (jääkeegel)
19. Sõudmine
20. Brian Lara
21. Thomas Morgenstern
22. Lima
23. Kongo DV (Congo DR, Congo-Kinshasa, endine Sair; lihtsalt Kongo ei ole õige)
24. Kivi, paber, käärid
25. Chrissie Wellington
26. Sri Lanka
27. Radion Gataullin
28. Lacrosse
29. Sanya Richards
30. Craps (täringumäng)

Meedia:

1. «Mootorrattapäevikud» («Diarios de motocicleta»)
2. Marco Polo
3. Haiku (Hokko)
4. Kathryn Bigelow («Piinakamber» 2010)
5. «Jaht Punasele oktoobri!»
6. «Cry, The Beloved Country» (muusikal «Lost In The Stars»)
7. Candide (autor Voltaire)
8. «Elevant kingipoes» («Exit Through The Gift Shop»)
9. Fööniksi ordu (Harry Potteri raamatutest)
10. «Allakäik» («Der Untergang»/ «Downfall»)
11. Aquavitix (pr Panoramix, ingl Getafix)
12. «Seks, valed ja videolint» («Sex, Lies And Videotape»)
13. John Grisham
14. Luís de Camões
15. Havai
16. Baz Luhrmann
17. «Omadusteta mees» (autor Robert Musil)
18. «Tribla nagu Beckham» («Bend It Like Beckham»)
19. «The Ipcress File»
20. Onu Vanja
21. «Reede 13»
22. Adonis (Adunis, Ali Ahmad Sa'id Asbar)
23. «Things Fall Apart»
24. Küberruum (cyberspace)
25. «Wall Street»
26. Sergei Eisenstein
27. «Osessione»
28. Xanadu
29. Tai
30. Hellboy

Maailm:

1. Casablanca
2. Antarktika
3. Gobi
4. Bunga Bunga
5. Vietnam
6. Doodle
7. Rikša
8. Houston Street
9. Veega
10. Detroit
11. Oorti pilv (Öpik-Oorti pilv)
12. Galilea järv (ka Tiberiase järv)
13. Norra
14. Segway (tasakaaluliikur)
15. Montana
16. Liechtenstein
17. Bosnia-Hertsegoviina (sobib nii Bosnia kui Hertsegoviina)
18. Kamtšatka
19. Egiptus ja Sudaan
20. Bologna
21. Khyberi kuru
22. Iraan
23. Edelas (South West: Soweto on lühend sõnadest South West Township)
24. Valguskaablid, kiudoptika
25. (Talvine ja suvine) pööripäev (päikeseseisak, solstiitsium)
26. Kuldkihar (Goldilocks)
27. Rio de Janeiro
28. Leet (ka Eleet. Leetspeak, L33t)
29. Tim Berners-Lee (kõige esimene veebikülg)
30. Cessna

Ajalugu:

1. Brasiilia
2. Kardinal Richelieu
3. Jeemeni Vabariik
4. Corazon Aquino
5. Isabel (tegelik nimi María Estela Martínez Cartas De Perón)
6. Norodom Sihanouk
7. Tennessee
8. Otto
9. Fernão de Magalhães
10. Bojaarid
11. Gröönimaa
12. Menachem Begin (Iisrael)
13. Niiluse üleujutus
14. Chola
15. Lucius Quinctius ehk Cincinnatus
16. Kuramaa hertsogiriik
17. Tšingis-khaan
18. Martin Van Buren (emakeel oli hollandi)
19. Kurd
20. Seattle
21. Püha Brendan (Saint Brendan Of Clonfert või Bréanainn)
22. Lihavõttesaar (Rapa Nui)
23. Mustjalad (Pieds Noirs)
24. Stanley A. McChrystal
25. Valgevene
26. Córdoba
27. Bahadur-šahh (I)
28. Vanuatu
29. Baby Doc (isa oli Papa Doc Duvalier)
30. (B)Uganda